

Αθήνα , 17 Φεβρουαρίου 2011
Πληροφορίες: Δ. Μυτιληναίου,
Κ.Λυκοβαρδή, Δ. Βερέμης,
Μ.Βουτσίνου

Κύριο Ιωάννη Ραγκούση
Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης
& Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
Σταδίου 27
101 83, Αθήνα

Κυρία Λούκα Κατσέλη
Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
Πειραιώς 40
101 82, Αθήνα

Κύριο Χρήστο Παπουτσή
Υπουργό Προστασίας του Πολίτη
Π. Κανελλοπούλου 4
101 77, Αθήνα

Κύριο Γεώργιο Κουτρουμάνη
Αναπληρωτή Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
Σταδίου 29
101 10, Αθήνα

Κυρία Άννα Νταλάρα
Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
Σταδίου 29
101 10, Αθήνα

Θέμα: «Προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη για βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου σε θέματα χορήγησης και ανανέωσης άδειας παραμονής και εργασίας στην χώρα»

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο της νόμιμης αρμοδιότητάς του έχει διερευνήσει κατά τα τελευταία χρόνια μεγάλο αριθμό αναφορών αλλοδαπών τρίτων χωρών με αντικείμενο προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά τη χορήγηση ή την ανανέωση της άδειας διαμονής των ιδίων ή μελών της οικογένειάς τους. Τα προβλήματα που έχουν διαπιστωθεί αφορούν κυρίως την έκπτωση των αλλοδαπών αυτών από το καθεστώς νομιμότητας, λόγω της αδυναμίας τους να ανταποκριθούν στις απαιτούμενες προϋποθέσεις του νόμου για την ανανέωση της άδειας διαμονής τους (π.χ. μη συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού ημερομισθίων, προσωρινή ανεργία, ανεπάρκεια πόρων για την ανανέωση της άδειας διαμονής των μελών της οικογένειας, ύψος επένδυσης για την ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα κλπ.). Συνέπεια της αδυναμίας τους αυτής, είναι όχι μόνον η απώλεια του καθεστώτος νομιμότητας, αλλά και η εν τοις πράγμασι εξαιρετικά δυσχερής επαναφορά τους σε αυτήν.

Περαιτέρω, η οικονομική συγκυρία στην οποία έχει περιέλθει η χώρα, έχει προφανείς επιπτώσεις στη διαμόρφωση των εργασιακών σχέσεων, αλλά και στο ύψος των αποδοχών των εργαζομένων. Οι επιπτώσεις αυτές πλήττουν καίρια τις πλέον ευάλωτες ομάδες εργαζομένων μεταξύ των οποίων και τους αλλοδαπούς εργαζόμενους. Ενόψει αυτών, μεγάλος αριθμός αλλοδαπών είτε απασχολείται πλέον με μειωμένες αποδοχές ή με καθεστώς μερικής απασχόλησης, είτε περιέρχεται ευχερέστερα σε καθεστώς ανεργίας, γεγονός που συχνά συμπίπτει με τον κρίσιμο χρόνο ανανέωσης της άδειας διαμονής. Μια από τις πλέον επαχθείς συνέπειες που αντιμετωπίζει αυτή η κατηγορία αλλοδαπών υπό την παρούσα συγκυρία σχετίζεται, ωστόσο, με την αυξημένη πιθανότητα απώλειας του καθεστώτος νόμιμης παραμονής, δεδομένου ότι το είδος της παρεχόμενης εργασίας και το ύψος των αποδοχών αποτελούν τις βασικές προϋποθέσεις για την ανανέωση της άδειας διαμονής των ιδίων, αλλά και των μελών της οικογένειάς τους.

Η διαπίστωση σαφούς αυξητικής τάσης στη συχνότητα με την οποία εμφανίζονται πλέον τα ανωτέρω προβλήματα, είναι ενδεικτική της δυναμικής που εμφανίζει, αλλά και της αναγκαιότητας να προσαρμοστεί η οικεία νομοθεσία στα δεδομένα της υπάρχουσας οικονομικής και εργασιακής κατάστασης της χώρας. Η απουσία ρυθμίσεων ικανών να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα αναμένεται να επιδεινώσει φαινόμενα οικονομικής εκμετάλλευσης και ανομίας στις εργασιακές σχέσεις, ιδίως των αλλοδαπών εκείνων οι οποίοι αποδεδειγμένα είναι ήδη ενταγμένοι στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, έχουν αναπτύξει μακροχρόνιους δεσμούς με τη χώρα, λόγω της μακρόχρονης παραμονής τους εδώ και δεν αντιμετωπίζουν το ενδεχόμενο επιστροφής τους στις χώρες προέλευσης. Μοιραία επίπτωση της κατάστασης αυτής, είναι η περαιτέρω επιβάρυνση του ήδη δυσχερώς διαχειρίσιμου φαινομένου της αντικανονικής μετανάστευσης και της παραμονής χωρίς νόμιμους τίτλους.

Ενόψει αυτών, η ανάγκη παρέμβασης για τη ρύθμιση των έννομων σχέσεων των προσώπων που emπίπτουν σε αυτή την κατηγορία παρίσταται επιβεβλημένη για λόγους που σχετίζονται με την άρση προσβολής δικαιωμάτων, αλλά και με τη διασφάλιση μιας κανονικότητας σε σχέσεις που ήδη αποτελούν εργασιακό και κοινωνικό δεδομένο, χωρίς ωστόσο να emπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό, η ανάληψη σχετικής πρωτοβουλίας, δεν αποτελεί εγχείρημα ενθάρρυνσης της αντικανονικής μετανάστευσης. Αντιθέτως, αποτελεί καθοριστικής σημασίας συμβολή στην ορθολογική και, υπό συγκεκριμένους όρους, διαχείριση του φαινομένου της μετανάστευσης και των προβλημάτων που σχετίζονται με την παράνομη διαμονή αλλοδαπών.

Για τους ανωτέρω λόγους, κρίνεται αναγκαίο, τα συναρμόδια Υπουργεία Εργασίας και Εσωτερικών να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν ανακύψει, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο έκπτωσης από το καθεστώς νόμιμης διαμονής για οικονομικούς λόγους ανθρώπων, οι οποίοι ζουν κι εργάζονται νόμιμα εδώ επί σειρά ετών. Συγκεκριμένα, κρίνεται σκόπιμη η τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας σχετικά τόσο με τις προϋποθέσεις για την ανανέωση της άδειας διαμονής και εργασίας, όσο και με τις προϋποθέσεις για την ανανέωση την αδειών των μελών της οικογένειάς τους.

Επιχειρώντας τη συστηματοποίηση των προβλημάτων που έχουν διαπιστωθεί κατά την διερεύνηση των σχετικών αναφορών από τον Συνήγορο του Πολίτη, και τα οποία και κατά το παρελθόν έχουν αποτελέσει αντικείμενο παρέμβασης της Αρχής, αλλά και τη διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων για την αντιμετώπισή τους, επισημαίνονται τα εξής :

1. Προϋποθέσεις και ανανέωση άδειας διαμονής για εργασία

α. Καθεστώς απασχόλησης

Όπως ήδη αναφέρθηκε κατ' αρχήν απαραίτητη προϋπόθεση για την χορήγηση και την ανανέωση της άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία είναι η **ύπαρξη ισχυρής σύμβασης**

εργασίας για πλήρη απασχόληση, με εξαίρεση κάποιες ειδικές κατηγορίες απασχόλησης. Περαιτέρω προβλέπεται ότι οι ελάχιστες αποδοχές θα πρέπει να είναι αυτές του ανειδίκευτου εργατή (πρβλ. άρθρο 15 παρ. 1 και 2 του Ν. 3386/2005, όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 του άρθρου 6 Ν.3536/2007).

Πρόταση: Προτείνεται η πρόβλεψη δυνατότητας ανανέωσης της άδειας διαμονής με την ύπαρξη σύμβασης και για μερική απασχόληση.

β. Χρόνος ασφάλισης και καταβολή ασφαλιστικών εισφορών

Με τις ισχύουσες διατάξεις προβλέπεται η πραγματοποίηση ελάχιστου αριθμού ημερομισθίων στον οικείο ασφαλιστικό φορέα και η υποχρέωση προσκόμισης βεβαίωσης του ασφαλιστικού τους φορέα, όπως αυτά καθορίζονται στην απόφαση του άρθρου 90 παρ. 1 του Ν. 3386/2005. Συγκεκριμένα στην υπ' αριθμ. ΚΥΑ 1356/2009 καθορίζεται ο ελάχιστος αριθμός ημερών ασφάλισης ή το ελάχιστο χρονικό διάστημα ασφάλισης ανά έτος ή ανά διετία και ασφαλιστικό φορέα.

Ειδικότερα, ο ελάχιστος χρόνος ασφάλισης κυμαίνεται από 150 έως 200 ημέρες ανά έτος για τους ασφαλισμένους στο ΙΚΑ, έξι μήνες ανά έτος για τους ασφαλισμένους στον ΟΓΑ και 250 ημέρες ανά έτος για τους ασφαλισμένους στον Ο.Α.Ε.Ε.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία σε περίπτωση μη συμπλήρωσης του απαιτούμενου αριθμού ημερών εργασίας επιτρέπεται κατά τον χρόνο της ανανέωσης της άδειας, **η εξαγορά ενσήμων μέχρι ποσοστού 20% του απαιτούμενου αριθμού** για το σύνολο του χρόνου διάρκειας της άδειας διαμονής (έτος ή διετία)

Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι σε περίπτωση **μη συμπλήρωσης του απαιτούμενου χρόνου εργασίας παρέχεται η δυνατότητα στον αιτούντα να αποδείξει την αδυναμία εργασίας** προσκομίζοντας αποδεικτικά στοιχεία και επίκληση των λόγων, για τους οποίους έχει απασχοληθεί μικρότερο διάστημα κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής του. Στην ισχύουσα νομοθεσία ενδεικτικά αναφέρονται περιπτώσεις δικαιολογημένης αποχής από την εργασία, όπως επιδότηση ανεργίας από τον ΟΑΕΔ, ασθένεια, απουσία εκτός Ελλάδας για χρονικό διάστημα μέχρι τέσσερις μήνες.

Στην σχετική ΚΥΑ αναφέρεται επίσης ότι οι παραπάνω περιπτώσεις είναι **ενδεικτικές και στους λόγους δικαιολογημένης αποχής από την εργασία υπάγεται και κάθε άλλη περίπτωση, εφόσον υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία που βάσει των διατάξεων της Εργατικής και Ασφαλιστικής Νομοθεσίας δικαιολογούν αποχή από την εργασία, όπως ανυπαίτιο κώλυμα, π.χ. άδεια κνήσεως, άδεια λοχείας, θάνατος συγγενούς και βαριά ασθένεια, άσκηση θρησκευτικών καθηκόντων, άδεια άνευ αποδοχών, αναστολή της εργασιακής σχέσης κλπ.** Οι ημέρες τεκμηριωμένης αποχής από την εργασία θα αφαιρούνται από το σύνολο των ημερών εργασίας που αντιστοιχούν στο διάστημα ισχύος της άδειας διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας.

Πρόταση: Προκειμένου να αποτραπεί το ενδεχόμενο απώλειας του δικαιώματος ανανέωσης της άδειας διαμονής για εργασία προτείνεται να ληφθούν μέτρα, όπως : **α) η μείωση του ελάχιστου χρόνου εργασίας, β) η αύξηση του ποσοστού εξαγοράς ενσήμων κατ' έτος για την συμπλήρωση των απαιτούμενων ημερών ασφάλισης για την ανανέωση της άδειας διαμονής, καθώς και γ) αξιοποίηση της διαδικασίας απόδειξης αδυναμίας εργασίας, η οποία θα δίνει το δικαίωμα ανανέωσης της άδειας διαμονής του σε περίπτωση μη συμπλήρωσης του προβλεπόμενου χρόνου εργασίας και ασφάλισης (π.χ. σε περίπτωση προσφυγής στον ασφαλιστικό φορέα, στο ΣΕΠΕ, εκκρεμοδικίας κλπ).**

γ. Αλλαγή ειδικότητας ή σκοπού της άδειας εργασίας

Με τις ισχύουσες διατάξεις υπάρχουν αρκετοί περιορισμοί σχετικά με την αλλαγή της εργασιακής σχέσης ή του καθεστώτος εργασίας.

Αρκεί να αναφερθεί ότι **ο αιτών επιτρέπεται να συνάπτει σύμβαση εργασίας με άλλο εργοδότη** κατά τη διάρκεια ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής του, **με την προϋπόθεση ότι δεν επέρχεται μεταβολή της ειδικότητας**, για την οποία του χορηγήθηκε, καθώς και του ασφαλιστικού φορέα.

Περαιτέρω αναγνωρίζεται **δικαίωμα αλλαγής της άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία σε παροχή υπηρεσιών ή έργου μόνο μετά την παρέλευση ενός έτους και μόνο εφόσον έχει πραγματοποιηθεί ο ελάχιστος αριθμός ημερομισθίων στον οικείο ασφαλιστικό φορέα. Η αντίστροφη δε μεταβολή δεν είναι δυνατή κατά το χρόνο ισχύος της άδειας, παρά μόνο κατά την ανανέωση της.**

Περιορισμοί επίσης υπάρχουν και **για την μετατροπή της άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία σε άδεια διαμονής για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας**, καθώς αυτή επιτρέπεται μόνο μετά από την παρέλευση τριετίας από την έναρξη ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής.

Τέλος, στην ισχύουσα νομοθεσία εξακολουθούν να υφίστανται και γεωγραφικοί περιορισμοί αναφορικά με τον τόπο της εργασίας καθώς προβλέπεται ότι ο κάτοχος άδειας διαμονής για εργασία **μπορεί να εργασθεί σε άλλο νομό της ίδιας ή διαφορετικής Περιφέρειας μετά την πάροδο ενός έτους από τη χορήγηση της αρχικής άδειας διαμονής.**

Πρόταση: Δεδομένων των ιδιαίτερως δύσκολων συνθηκών στην αγορά εργασίας, προτείνεται ένα πιο ευέλικτο σύστημα αλλαγής της ειδικότητας και του σκοπού της άδειας διαμονής, το οποίο θα παρέχει την δυνατότητα στον αιτούντα τόσο να ανανεώσει την άδειά του, όσο και να αλλάξει εργοδότη, ειδικότητα και είδος άδειας, όπως επίσης και τόπο εργασίας.

δ. Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα

Το ειδικότερο ζήτημα της χορήγησης και ανανέωσης της άδειας διαμονής για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας είχε κατά το παρελθόν απασχολήσει τον Συνήγορο του Πολίτη. Από τα πιο συχνά προβλήματα είναι η απόδειξη από τον αιτούντα **ότι διαθέτει επαρκείς πόρους για την άσκηση της δραστηριότητας** (ποσό 60.000 ευρώ), καθώς και ότι τους επένδυσε σύμφωνα με τη σχετική οικονομικοτεχνική μελέτη (βλ. άρθρο 24 παρ. 1 και 2 του Ν. 3386/2005).

Επίσης προβλήματα είχαν εντοπισθεί και στη γνωμοδότηση της προβλεπόμενης επιτροπής της αρμόδιας Διεύθυνσης Αλλοδαπών **αναφορικά με τη σκοπιμότητα άσκησης της δραστηριότητας**. Ειδικότερα, η ανωτέρω επιτροπή σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις εξετάζει την αρτιότητα και δυνατότητα εφαρμογής της οικονομικοτεχνικής μελέτης, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, τις επιχειρηματικές εμπειρίες του υπηκόου τρίτης χώρας, το ύψος του διαθέσιμου κεφαλαίου και τις επιπτώσεις στην απασχόληση, καθώς και τους ειδικούς περιορισμούς που επιβάλλονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Ειδικά ζητήματα προκύπτουν και **κατά τη διαδικασία ανανέωσης της εν λόγω άδειας** σχετικά με τις ειδικότερες προϋποθέσεις, που προβλέπονται, όπως η εξακολούθηση άσκησης της εγκριθείσας δραστηριότητας στον ίδιο νομό, η διάθεση του ποσού των 60.000 ευρώ κ.α..

Προβλήματα επίσης είχαν ανακύψει και από την **απαγόρευση της αλλαγής σκοπού πριν από την παρέλευση διετίας από την έναρξη ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής** (άρθρο 25 του Ν. 3386/2005).

Πρόταση: Κατά την εκτίμηση της Αρχής μας, είναι αναγκαία η αλλαγή των προϋποθέσεων για την χορήγηση και την ανανέωση της άδειας αυτής. Ενδεικτικά προτείνεται: **α) η μείωση του ποσού επένδυσης, β) η τροποποίηση της διαδικασίας του ελέγχου σκοπιμότητας και γ) του ελέγχου του τρόπου διάθεσης της προβλεπόμενης επένδυσης.** Ειδικά σε περίπτωση

μεταβίβασης ήδη λειτουργούσας επιχείρησης θα πρέπει να παραλείπεται ο έλεγχος σκοπιμότητας

ε.Ανανέωση αδειών διαμονής ανέργων

Όπως ήδη αναφέρθηκε, δικαιολογημένη αποχή από την εργασία αποτελεί η επιδότηση ανεργίας από τον ΟΑΕΔ. Ωστόσο, σε περίπτωση επιδοτούμενης ανεργίας παρατηρείται ότι οι αρμόδιες αρχές είτε δεν παραλαμβάνουν το σχετικό αίτημα για την ανανέωση της άδειας διαμονής, είτε το απορρίπτουν, επειδή οι αιτούντες της ανωτέρω κατηγορίας δεν μπορούν να προσκομίσουν σύμβαση εργασίας σε ισχύ κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος ανανέωσης της άδειας διαμονής τους. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι ανωτέρω αλλοδαποί διαμένουν νόμιμα στην χώρα επί σειρά ετών και κατά την ανανέωση της άδειας διαμονής τους, έστω κι αν δεν έχουν εξασφαλίσει ακόμα εργασία, ασκούν το εργασιακό δικαίωμά τους στην επιδότηση κατά το διάστημα της ανεργίας τους.

Πρόταση: Ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι θα πρέπει να προβλεφθεί ρητά στην ισχύουσα νομοθεσία η δυνατότητα ανανέωσης της άδειας διαμονής υπό προϋποθέσεις και για τους αλλοδαπούς, οι οποίοι κατά τον χρόνο της ανανέωσης της άδειας διαμονής του είναι καταγεγραμμένοι άνεργοι.

Ειδικότερα το θέμα της ανανέωσης της άδειας διαμονής κατά τον χρόνο της επιδότησης ανεργίας του αιτούντος έχει αποτελέσει αντικείμενο πρόσφατης παρέμβασης του Συνηγόρου του Πολίτη και έχει ήδη αποστείλει έγγραφο με τις προτάσεις της Αρχής μας προς τους αρμόδιους φορείς (*υπ' αρ. πρωτ. 126512/52786/2010/17-12-2010*).

στ. Παράβολα άδειας διαμονής δεκαετούς διάρκειας

Ο Συνήγορος του Πολίτη και κατά το παρελθόν είχε απευθύνει έγγραφο στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή του άρθρου 30 του Ν. 3838/2010 ως προς το προβλεπόμενο ποσό καταβολής παραβόλου για την χορήγηση άδειας διαμονής δεκαετούς ('αόριστης') διάρκειας». Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 30 παρ. 2 του Ν. 3838/2010, μειώθηκε το ποσό του παραβόλου για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος στα 600 ευρώ. Παρά το γεγονός ότι στην προαναφερόμενη διάταξη, ρητή αναφορά γίνεται μόνο στο ποσό του απαιτούμενου παραβόλου για την αίτηση υπαγωγής στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, η διάταξη του άρθρου 92 παρ. 2 εδ. γ' του Ν. 3386/2005 μετά την τροποποίηση του εδ. α', εξακολουθεί να ισχύει ως εξής: «στο ίδιο παράβολο υπόκειται, όπου προβλέπεται, η δυνατότητα χορήγησης άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας» .

Πρόταση: Δεδομένου του γεγονότος ότι η διαδικασία χορήγησης άδειας διαμονής δεκαετούς διάρκειας αφορά έναν σημαντικό αριθμό δικαιούχων, οι οποίοι είτε πληρούν ήδη τις σχετικές προϋποθέσεις, είτε θα τις αποκτήσουν στο άμεσο μέλλον, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί απαραίτητο να μειωθεί το προβλεπόμενο παράβολο **στο ποσό των εξακοσίων (600) ευρώ** σύμφωνα με το άρθρο 30 παρ.2 του Ν.3838/2010 και για την άδεια αυτή.

2.Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής μελών οικογένειας νόμιμα διαμένοντος αλλοδαπού

Εκτός από την εξασφάλιση της ανανέωσης της άδειας διαμονής του αλλοδαπού στην χώρα, θα πρέπει επίσης να ληφθεί ειδική μέριμνα και για την συνέχιση της παραμονής των μελών της οικογένειάς του. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ειδικά για τα συντηρούμενα μέλη, συνήθως σύζυγο και ανήλικα τέκνα, το δικαίωμα διαμονής τους στην χώρα εξαρτάται άμεσα από τον συντηρούντα. Αυτό σημαίνει ότι η απώλεια του δικαιώματος διαμονής του συντηρούντος έχει ως άμεση συνέπεια την απώλεια και του δικαιώματος των συντηρούμενων μελών της οικογένειάς τους, και συνεπώς οποιεσδήποτε αλλαγές στην

ισχύουσα νομοθεσία θα πρέπει να συνοδευτούν ταυτόχρονα και με τροποποίηση των οικονομικών κυρίως προϋποθέσεων για την ανανέωση της άδειας διαμονής των μελών της οικογένειας.

Η μέχρι τώρα εμπειρία του Συνηγόρου του Πολίτη έχει δείξει ότι μεγάλος αριθμός αιτημάτων ανανέωσης της άδειας διαμονής των μελών οικογένειας απορρίπτονται λόγω αδυναμίας απόδειξης *«επαρκούς εισοδήματος»*. Ακόμα και σε περιπτώσεις, όπου παρέχονταν στον συντηρούντα το δικαίωμα εξαγοράς ενσήμων, δεν υπήρχε αντίστοιχη πρόβλεψη μείωσης του ορίου του εισοδήματος για την ανανέωση της άδειας διαμονής των μελών της οικογένειας με αποτέλεσμα να απορρίπτεται το αίτημα και να χάνουν το δικαίωμα διαμονής τους στην χώρα. Συγκεκριμένα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία τόσο για την χορήγηση, όσο και την ανανέωση της άδειας διαμονής των μελών της οικογένειας ανάμεσα στις προϋποθέσεις ορίζεται ότι ο αιτών πρέπει να αποδεικνύει ότι διαθέτει *ετήσιο προσωπικό εισόδημα σταθερό και τακτικό, επαρκές για τις ανάγκες της οικογένειας του, το οποίο δεν προέρχεται από προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής της Χώρας*. Το εισόδημα αυτό *ορίζεται ότι δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τις ετήσιες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη, προσαυξημένο κατά 20% για τη σύζυγο και κατά 15% για κάθε τέκνο*. Τα ανωτέρω ζητήματα εξειδικεύονται από το Π.Δ. 131/2006, όπως έχει τροποποιηθεί με το Π.Δ. 167/2008 με το οποίο ενσωματώνεται στην ελληνική νομοθεσία η οδηγία 2003/86/ΕΚ σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης.

Θα πρέπει, όμως, να αναφερθεί ότι παρά τις ανωτέρω προϋποθέσεις για την ανανέωση της άδειας διαμονής, προβλέπεται επίσης ότι σε περίπτωση, που δεν πληρούνται οι όροι, που προβλέπονται στην ισχύουσα νομοθεσία για την ανανέωση της άδειας διαμονής, πριν την απόρριψη του αιτήματος *«συνεκτιμάται ο χαρακτήρας και η σταθερότητα των οικογενειακών δεσμών του προσώπου, η διάρκεια διαμονής του στη Χώρα, καθώς και η ύπαρξη οικογενειακών, πολιτιστικών και κοινωνικών δεσμών με τη χώρα καταγωγής του»*. (άρθρο 9 παρ. 3 του Π.Δ. 131/2006).

Πρόταση: Ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι *είναι απαραίτητη η μείωση του ποσού του οικογενειακού εισοδήματος, που προβλέπεται για την ανανέωση της άδειας διαμονής των συντηρούμενων μελών οικογένειας*.

Επίσης, θα πρέπει να ληφθεί *μέριμνα αναπροσαρμογής ή αναλογικού υπολογισμού της επάρκειας του απαιτούμενου ποσού κατά την ανανέωση της άδειας διαμονής των μελών της οικογένειας, σε περίπτωση που ο συντηρών εξαγοράσει χρόνο ασφάλισης, αποδεικνύει ανεργία ή αδυναμία εργασίας για κάποιον λόγο*.

Τέλος, *είναι απαραίτητο οι αρμόδιες υπηρεσίες πριν από την απόρριψη αίτησης, την ανάκληση ή την άρνηση ανανέωσης της άδειας διαμονής ή σε περίπτωση λήψης μέτρου απομάκρυνσης εις βάρος του συντηρούντος ή μελών της οικογένειας του να λαμβάνουν υπ' όψιν τις ειδικές συνθήκες διαμονής του μέλους στην χώρα, όπως προβλέπει η ήδη ισχύουσα νομοθεσία προκειμένου να εξασφαλισθεί η συνέχιση της παραμονής τους (πρβλ. τις σχετικές διατάξεις του Ν. 3907/2011)*

3. Σύντροφοι Έλληνα ή πολίτη Ε.Ε. στο πλαίσιο καταχωρισμένης συμβίωσης

Όπως και κατά το παρελθόν είχε επισημάνει ο Συνήγορος του Πολίτη (βλ. μεταξύ άλλων το με Α.Π. :12872.2.3 /09/20.7.2010 έγγραφο) *χρηρίζει ειδικής ρύθμισης το θέμα της χορήγησης άδειας διαμονής συντρόφων Έλληνα ή πολίτη Ε.Ε. στο πλαίσιο καταχωρισμένης συμβίωσης*. Συγκεκριμένα με το Ν. 3719/2008 καθιερώνεται πλέον στην ελληνική έννομη τάξη το σύμφωνο συμβίωσης για τους ετερόφυλους συντρόφους. Επίσης πρέπει να αναφερθεί ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 2004/38/ΕΚ και του Π.Δ. 106/2007 δικαίωμα εισόδου και διαμονής σε άλλο κράτος – μέλος της Ε.Ε. αναγνωρίζεται κατ' αρχήν και στους συντρόφους πολιτών της Ε.Ε.

Συγκεκριμένα στις σχετικές διατάξεις του Ν. 3719/2008 *δεν υπάρχει ρητή αναφορά στα δικαιώματα που αποκτούν οι υπήκοοι τρίτων χωρών ύστερα από σύναψη συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης με έλληνα πολίτη, ούτε έχει επέλθει τροποποίηση των υφιστάμενων διατάξεων του Ν. 3386/2005* προκειμένου να εξομοιωθούν ως προς την άδεια διαμονής με

τους συζύγους των Ελλήνων ή των πολιτών της Ε.Ε. Θα πρέπει επίσης να τονιστεί ότι και στην περίπτωση αυτή η αποσπασματική ρύθμιση για τα ανωτέρω ζητήματα, καθώς και **τα νομοθετικά κενά, τα οποία εντοπίζονται αναφορικά με τα δικαιώματα των συντρόφων της καταχωρισμένης συμβίωσης, δημιουργούν ανασφάλεια δικαίου σχετικά με την προστασία του δικαιώματος στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή τόσο του αλλοδαπού συντρόφου, όσο και του Έλληνα ή του πολίτη της Ε.Ε., ο οποίος έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης με αλλοδαπό τρίτης χώρας.**

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι παρόμοια με τα ανωτέρω προβλήματα εντοπίζονται και για το θέμα **της χορήγησης άδειας διαμονής για συντρόφους ή συζύγους πολιτών της Ε.Ε. σε περίπτωση, που το σύμφωνο ή ο γάμος έχει συναφθεί μεταξύ ομοφύλων.**

Πρόταση: Προκειμένου να αρθούν οποιεσδήποτε αμφισβητήσεις ή προβλήματα κατά την εφαρμογή της ισχύουσας εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι τα ανωτέρω θέματα θα πρέπει ρητώς να ρυθμισθούν με **τροποποίηση του Π.Δ. 106/2007 με την οποία ρητά θα προβλέπεται ότι το δικαίωμα διαμονής αναγνωρίζεται και στους συντρόφους Ελλήνων και πολιτών της Ε.Ε., καθώς και σε ομόφυλους συντρόφους ή συζύγους πολιτών της Ε.Ε.**

4.Χορήγηση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς ή εξαιρετικούς λόγους

α. Διαδικασία εξέτασης των σχετικών αιτημάτων

Μέχρι σήμερα η μόνη διαδικασία, που προβλέπεται για «**επαναφορά στη νομιμότητα**», δηλ. χορήγηση άδειας διαμονής στα άτομα, που είτε στερούνταν, είτε δεν ήταν δυνατόν να ανανεώσουν την άδεια διαμονής τους, είναι η χορήγηση άδειας διαμονής κυρίως για ανθρωπιστικούς ή εξαιρετικούς λόγους (βλ. άρθρο 44 του Ν. 3386/2005). Μόνο μετά τη χορήγηση της άδειας αυτής μπορούν να ανανεώσουν την άδεια διαμονής τους για κάποιον από τους λόγους του Ν. 3386/2005 (π.χ. για εργασία, ως μέλη οικογένειας κλπ.).

Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι ήδη με το άρθρο 42 του νέου νόμου 3907/2011 έχουν τροποποιηθεί οι σχετικές διατάξεις της παρ. 1 (ανθρωπιστικοί λόγοι) και παρ. 2 (εξαιρετικοί λόγοι) του άρθρου 44 του Ν. 3386/2005. **Η τροποποίηση αυτή ήταν αναγκαία προκειμένου να αποκτήσουν άδεια διαμονής στην χώρα, κατηγορίες προσώπων με αποδεδειγμένα σταθερούς δεσμούς στην χώρα (σύζυγοι και μέλη οικογένειας Έλληνα, ενήλικες, που έχουν φοιτήσει σε ελληνικά σχολεία κλπ.). Ωστόσο, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει διαπιστώσει κατά το παρελθόν σημαντική καθυστέρηση στη διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων αυτών (μέσος χρόνος εξέτασης : 2 έτη).**

Η εκτίμηση της Αρχής μας είναι ότι η καθυστέρηση αυτή προκαλείται λόγω οργανωτικών προβλημάτων της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών (έλλειψη προσωπικού, προβλήματα στην συγκρότηση της προβλεπόμενης από το νόμο γνωμοδοτικής επιτροπής κλπ.) σε συνδυασμό και με τον εξαιρετικά μεγάλο αριθμό των εκκρεμών αιτημάτων. Δεδομένου του γεγονότος ότι η κεντρική υπηρεσία είναι αρμόδια για την εξέταση των αιτημάτων από όλες τις περιοχές της χώρας, φαίνεται ότι η διαδικασία αυτή θα επιβαρυνθεί ακόμη περισσότερο με τα νέα αιτήματα, τα οποία θα υποβληθούν, με άμεσες επιπτώσεις και στον χρόνο εξέτασης αυτών.

Πρόταση: Για τους λόγους αυτούς, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι θα πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την στελέχωση της ανωτέρω υπηρεσίας και τη συγκρότηση και λειτουργία των προβλεπόμενων επιτροπών προκειμένου να καταστεί εφικτή η εξέταση των αιτημάτων αυτών σε εύλογο χρόνο.

Επίσης κρίνεται σκόπιμο για λόγους οικονομίας της διαδικασίας να εκδοθεί **υπουργική απόφαση, σύμφωνα με την εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 44 του Ν. 3386/2005, στην οποία να υπάρξει πρόβλεψη για ειδική διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων κατηγοριών, όπως οι κάτοχοι προηγούμενης άδειας διαμονής, τα μέλη οικογένειας Έλληνα, οι γονείς ημεδαπών, τα μέλη οικογένειας αλλοδαπών κλπ.**

προκειμένου να εξασφαλισθεί το συντομότερο δυνατό η επαναφορά τους στην νομιμότητα .

β. Ειδικό καθεστώς παραμονής και οι νέες διατάξεις του Ν. 3907/2011

Με τις διατάξεις (βλ. άρθρα 16 επ.) του νέου Ν. 3907/2011, με την οποία μεταφέρεται στην ελληνική έννομη τάξη η οδηγία 2008/115 για την επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών, **προβλέπεται επίσης και η δυνατότητα χορήγησης ειδικού καθεστώτος διαμονής και η αναγνώριση βασικών δικαιωμάτων σε περίπτωση, που για συγκεκριμένους λόγους είτε δεν μπορεί να διαταχθεί απομάκρυνσή τους από την χώρα (άρθρο 21 παρ. 4: αυτοτελής άδεια διαμονής) ή δεν είναι δυνατόν να εκτελεσθεί απόφαση απομάκρυνσης, έστω κι αν αυτή έχει εκδοθεί (άρθρο 24: αναβολή απομάκρυνσης). Επίσης προβλέπεται η δυνατότητα παράτασης του χρόνου οικειοθελούς αποχώρησης μέχρι ένα (1) έτος σε περίπτωση, που υπάρχουν ειδικοί λόγοι για αυτό (άρθρο 22 παρ. 2).**

Πρόταση: Δεδομένου του μεγάλου αριθμού υπηκόων τρίτων χωρών των ανωτέρω κατηγοριών, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί απαραίτητο να εκδοθεί το συντομότερο δυνατόν η προβλεπόμενη κοινή υπουργική απόφαση (εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 39 του Ν. 3907/2011) με την οποία να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα για την αποτελεσματική εφαρμογή του νέου κανονιστικού πλαισίου, προκειμένου να εξασφαλισθεί το προβλεπόμενο καθεστώς διαμονής στους εν δυνάμει δικαιούχους.

γ. Αναγνώριση καθεστώτος διαμονής με κριτήρια ένταξης στην χώρα

Πάρα τις πρόσφατες τροποποιήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας ο Συνήγορος του Πολίτη **διαπιστώνει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν κενά στο υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με την αναγνώριση δικαιώματος διαμονής στην χώρα αλλοδαπών, οι οποίοι ευρίσκονται στην χώρα για μεγάλο χρονικό διάστημα και είναι πλήρως ενταγμένοι μεταξύ των άλλων και στην οικονομική ζωή της χώρας.** Ειδικότερα το σημαντικότερο πρόβλημα εντοπίζεται κυρίως σε ανθρώπους, οι οποίοι παρέχουν ανασφάλιστη εργασία εξαιτίας του γεγονότος ότι έχουν ήδη εκπέσει της νομιμότητας, είτε επειδή δεν είχαν μέχρι τώρα την δυνατότητα να αποκτήσουν άδεια διαμονής στην χώρα για τυπικούς κυρίως λόγους.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι **κατά τις προηγούμενες διαδικασίες νομιμοποίησης, οι οποίες προβλέπονταν με τις διατάξεις του Ν. 3386/2005 και Ν. 3536/2007 δεν είχε επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος στόχος δεδομένου του γεγονότος ότι οι αλλοδαποί είτε δεν μπόρεσαν να υπαχθούν στις διατάξεις για ανανέωση προηγούμενης άδειας διαμονής, είτε δεν ήταν σε θέση να αποδείξουν την παραμονή τους στην χώρα πριν από την 31.12.2004 με συγκεκριμένα δημόσια έγγραφα, τα οποία περιοριστικά προβλέπονταν με τις ανωτέρω διατάξεις.** Τα προβλήματα αυτά είχε επισημάνει ο Συνήγορος του Πολίτη προς τους αρμόδιους φορείς με σχετικές παρεμβάσεις του κατά το παρελθόν.

Επίσης, θα πρέπει να επισημανθεί ότι **η έλλειψη ειδικών ρυθμίσεων για την χορήγηση άδειας διαμονής είχε ως αποτέλεσμα και την «κατάχρηση» της διαδικασίας ασύλου με την υποβολή αιτήματος ασύλου προκειμένου να αποκτηθεί τίτλος διαμονής και εργασίας στην χώρα.** Ειδικά για το θέμα αυτό η Αρχή μας είχε προτείνει την δυνατότητα μετάβασης από την διαδικασία ασύλου στις διατάξεις για την απόκτηση άδειας διαμονής προκειμένου να περιορισθεί η καταχρηστική υποβολή αιτημάτων ασύλου με μόνο σκοπό την κτήση τίτλου διαμονής στην χώρα και να αποσυμφορηθεί η ήδη επιβαρυνόμενη διαδικασία ασύλου.

Πρόταση: *Η Αρχή μας θεωρεί ότι οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να λάβουν τα αναγκαία μέτρα με σκοπό τόσο την προστασία των δικαιωμάτων των ανθρώπων αυτών, τα οποία κατάφωρα παραβιάζονται, όσο και την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, το οποίο εξίσου πλήττεται από την παραβίαση των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας.*

Αντιλαμβάνεται κανείς ότι η υφιστάμενη κατάσταση ενδεχομένως να προκαλεί αμηχανία στους αρμόδιους φορείς για την αντιμετώπιση των ανωτέρω θεμάτων. Ταυτόχρονα, όμως, αυτό, που πρέπει κατ' αρχάς να γίνει κατανοητό είναι ότι αυτές ακριβώς οι δύσκολες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες επιβάλλουν την ψύχραιμη και αποτελεσματική αντιμετώπισή του φαινομένου προκειμένου να αποφευχθεί περαιτέρω επιδείνωση. Αυτό σημαίνει ότι **η Πολιτεία οφείλει να ορίσει τόσο τις προϋποθέσεις, όσο και τις διαδικασίες για την εξασφάλιση της νόμιμης διαμονής και εργασίας στη χώρα σε ανθρώπους, οι οποίοι ήδη βρίσκονται και εργάζονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις.**

Προκειμένου να αναγνωρισθεί καθεστώς διαμονής στην ανωτέρω κατηγορία **θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν κυρίως κριτήρια, όπως η ένταξή τους στην οικονομική ζωή της χώρας (π.χ. απόδειξη πραγματικής εργασιακής σχέσης), ο χρόνος διαμονής τους στην χώρα, καθώς και η ανάπτυξη ιδιαίτερων δεσμών με αυτή (π.χ. γέννηση τέκνων, φοίτηση των ίδιων ή τέκνων σε σχολείο).** Επίσης απαραίτητο είναι να ορισθεί ο αρμόδιος φορέας και να προβλεφθεί ειδική διαδικασία, η οποία θα εξασφαλίζει τις απαιτούμενες εγγυήσεις για τον έλεγχο των ανωτέρω προϋποθέσεων και την έκδοση της σχετικής απόφασης προκειμένου να υπαχθεί ο ενδιαφερόμενος στις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας για την χορήγηση άδειας διαμονής.

Όπως ήδη ανωτέρω επισημάνθηκε, **δικαίωμα διαμονής υπό προϋποθέσεις αναγνωρίζεται με τις πρόσφατες διατάξεις του Ν. 3907/2011, με τις οποίες ενσωματώνεται η οδηγία 2008/115 για την επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών.** Ειδικότερα στο **άρθρο 21 παρ. 4 του Ν. 3907/2011** προβλέπεται ότι **«οι αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές μπορούν ανά πάσα στιγμή να χορηγούν αυτοτελή άδεια διαμονής για λόγους φιλενσπλαχνίας, ανθρωπιστικούς ή άλλους λόγους σε υπήκοο τρίτης χώρας, ο οποίος διαμένει παράνομα στην ελληνική επικράτεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Η' του ν. 3386/2005 ή της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 1975/1991. Στην περίπτωση έκδοσης της ανωτέρω άδειας διαμονής, δεν εκδίδεται απόφαση επιστροφής. Εφόσον η απόφαση επιστροφής έχει ήδη εκδοθεί, τότε αυτή ανακαλείται ή αναστέλλεται για χρονικό διάστημα ίσο με τη διάρκεια ισχύος της ανωτέρω άδειας».**

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προαναφερόμενη διάταξη παραπέμπει ρητώς μεταξύ των άλλων **στα άρθρα 44 και 45 του Ν. 3386/2005, δηλ. στις περιπτώσεις χορήγησης άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς ή εξαιρετικούς λόγους και για λόγους δημοσίου συμφέροντος.** Θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 44 (άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς ή εξαιρετικούς λόγους) **παρέχουν στην συνέχεια την δυνατότητα ανανέωσης της άδειας αυτής για κάποιον από τους προβλεπόμενους λόγους χορήγησης άδειας διαμονής σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (π.χ. για εργασία, ως μέλος οικογένειας κλπ.).** Ωστόσο, πρόβλημα στην εφαρμογή της διάταξης αυτής εντοπίζεται κυρίως για τους αλλοδαπούς, που αν και αποδεικνύουν μεγάλο χρονικό

διάστημα στη χώρα, δεν θα είναι δυνατή η υπαγωγή στις ανωτέρω διατάξεις για τυπικούς λόγους. Συγκεκριμένα σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις του Ν. 3386/2005 προβλέπεται **ως τυπική προϋπόθεση για την υποβολή και την εξέταση του αιτήματος με την ανωτέρω διαδικασία είτε η προηγούμενη νόμιμη είσοδος στην χώρα (visa), είτε η προηγούμενη νόμιμη παραμονή (άδεια διαμονής), με μόνη ρητή εξαίρεση την περίπτωση, κατά την οποία ο αλλοδαπός μπορεί να αποδείξει την παραμονή του στην χώρα για δώδεκα (12) συνεχή έτη με άλλα δημόσια έγγραφα.**

Για όσες περιπτώσεις δεν είναι δυνατή η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 44 λόγω της μη δυνατότητας απόδειξης προηγούμενης νόμιμης εισόδου ή παραμονής στην χώρα **προτείνεται να τύχει εφαρμογής το άρθρο 45 του Ν. 3386/2005 σύμφωνα με το οποίο προβλέπεται ότι :** **«Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εξωτερικών χορηγείται άδεια διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών, εφόσον αιτιολογημένα συντρέχει δημόσιο συμφέρον. Η ανωτέρω άδεια διαμονής παρέχει στον υπήκοο τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.** Περαιτέρω, όπως ήδη αναφέρθηκε, με την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 39 του Ν. 3907/2011 προβλέπεται **η δυνατότητα να ρυθμισθούν τα ειδικότερα ζητήματα για την χορήγηση αυτοτελών άδειας διαμονής για λόγους ανθρωπιστικούς, εξαιρετικούς ή δημοσίου συμφέροντος κατ'εφαρμογήν του άρθρου 21 παρ. 4 του Ν. 3907/2011 σε συνδυασμό με τα**

άρθρο 44 και 45 του Ν. 3386/2005. Αυτό σημαίνει ότι με την εκδοθείσα κοινή υπουργική απόφαση θα πρέπει να ορισθεί η αρμόδια υπηρεσία για την καταγραφή των ανθρώπων, οι οποίοι στερούνται τίτλου παραμονής στην χώρα προκειμένου να μπορέσουν να υπαχθούν στην προβλεπόμενη διαδικασία. Επίσης, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων αυτών, θα είναι απαραίτητο να προβλεφθούν τόσο οι προϋποθέσεις, όσο και η διαδικασία για την εξέταση των αιτημάτων για την χορήγηση αυτοτελούς άδειας διαμονής.

Συνοψίζοντας ο Συνήγορος του Πολίτη οφείλει να επισημάνει ότι η εξασφάλιση της νόμιμης διαμονής στην χώρα σε ανθρώπους, οι οποίοι αποδεδειγμένα είναι ήδη ενταγμένοι στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας και έχουν αναπτύξει δεσμούς με την χώρα λόγω της μακρόχρονης παραμονής τους εδώ, δεν αντιστρατεύεται, αλλά αντιθέτως συμβάλλει στην διαχείριση του φαινομένου της αντικανονικής μετανάστευσης και της παράνομης διαμονής στην χώρα. Η Αρχή μας, όπως έχει επισημάνει σε παρεμβάσεις της κατά το παρελθόν, θεωρεί ότι τα ζητήματα αυτά θα πρέπει να αντιμετωπισθούν σε κάθε περίπτωση με συνεπή σχεδιασμό και συντονισμένες ενέργειες. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται το δημόσιο συμφέρον, το οποίο επιβάλλει τόσο την άρση οποιωνδήποτε προσβολών δικαιωμάτων, όσο και την υπαγωγή ατόμων και σχέσεων εντός πεδίου εφαρμογής του δικαίου. Επίσης, αμβλύνονται κοινωνικές εντάσεις, αλλά και αποδυναμώνονται εκδηλώσεις ξενοφοβικού και ρατσιστικού χαρακτήρα.

Ειδικότερα δε για το θέμα της καταγραφής των υπηκόων τρίτων χωρών, οι οποίοι διαμένουν στη χώρα, θα ήταν χρήσιμο κατά την επικείμενη απογραφή του συνολικού πληθυσμού της χώρας, να συμπληρωθεί ανώνυμα ειδικό έντυπο για τους αλλοδαπούς απογραφόμενους, με ερωτήσεις σχετικά με το καθεστώς διαμονής τους (νόμιμης ή μη), τον χρόνο διαμονής τους, την ύπαρξη πραγματικής εργασιακής σχέσης κλπ., προκειμένου να διευκολυνθεί η δυνατότητα συνολικού σχεδιασμού για την αντιμετώπιση του ζητήματος.

Για οποιαδήποτε διευκρινίσεις ή πληροφορίες οι συνεργάτες μου και εγώ είμαστε στην διάθεσή σας.

Με τιμή

Βασίλης Καρύδης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

1. Κύριο Ανδρέα Τάκη
Γενικό Γραμματέα Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής
Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης
& Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
Ευαγγελιστρίας 2
105 63, Αθήνα
2. Κύριο Αθανάσιο Ξηρό
Γενικό Γραμματέα Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας
& Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
Μεσογείων 96
115 27, Αθήνα
3. Κύριο Ελευθέριο Οικονόμου
Αρχηγό Ελληνικής Αστυνομίας
Π. Κανελλοπούλου 4
101 77, Αθήνα
4. Κύριο Βασίλειο Κουσουτή
Δ/νη Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών
Π. Κανελλοπούλου 4
101 77, Αθήνα